Súd:	Mestský súd Bratislava IV
Spisová značka:	B1-4C/4/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu:	1118202337
Dátum vydania rozhodnutia:	03. 04. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Róbert Bardač PhD.
ECLI:	ECLI:SK:MSBA4:2025:1118202337.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Bratislava IV sudcom Mgr. Róbertom Bardačom, PhD. v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXXX/XX, E., t. č. na neznámom mieste, právne zastúpený: JUDr. Pavol Gráčik, advokát so sídlom Farská 40, Nitra, proti žalovanej: Slovenská republika, v mene ktorej koná: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky so sídlom Račianska 71, Bratislava, IČO: 00 166 073, o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy 60.000 € s príslušenstvom, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 2.700 € do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Vo zvyšku sa žaloba zamieta.

III. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100% z priznanej sumy. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie do 60 dní od právoplatnosti rozsudku vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou domáhal proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“), zaplatenia sumy 60.000 € s úrokom z omeškania z tejto sumy v sadzbe 5% ročne z tejto sumy od 30.01.2018 do zaplatenia. Tvrdil, že dňa 11.10.2007 bol nezákonne zadržaný, bolo mu vznesené obvinenie pre prečin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a bol umiestnený do cely policajného zaistenia. Následne bol na neho podaný návrh na vzatie do väzby; návrhu sudca pre prípravné konanie vyhovel. Na základe podanej sťažnosti žalobu sťažnostný súd sťažnosť žalobcu zamietol. Následne na návrh žalobcu bol z väzby prepustený dňa 22.02.2008. V dôsledku toho bola jeho osobná sloboda obmedzená nepretržite 135 dní (11.10.2007 – 22.02.2008). Napokon bol dňa 01.12.2015 rozsudkom Okresného súdu Galanta právoplatne oslobodený, keďže sa preukázalo, že sa skutok stal; prokurátor podané odvolanie v roku 2016 stiahol. Žalobca preto tvrdí, že celé trestné stíhanie bolo od začiatku nedôvodné a nezákonným postupom orgánov bola porušená jeho osobná sloboda, právo na spravodlivé konanie a dobrá povesť. Požadoval preto priznať náhradu nemajetkovej ujmy v sume 50.000 € a prislúchajúceho úroku z omeškania za nezákonné trestné stíhanie v dôsledku nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia, pretože nebol nikdy predtým stíhaný a ani odsúdený za žiadnu trestnú činnosť a väzobné stíhanie ho poznačilo v značnej miere, malo to vplyv na jeho psychiku, bol vsadený medzi osoby, z ktorých boli mnohé boli recidivisti. Dostal sa tak do kolobehu príkazov a režimu, ktorý mal v ústave, kde vykonával väzbu. Vyvolávalo to v ňom neuveriteľne zlé pocity, pričom na cele mal nulové súkromie, čo veľmi zle znášali príslušníci jeho rodiny a pocit, že im spôsoboval negatívne pocity ho ubíjal. Súčasne sa domáhal aj náhrady nemajetkovej ujmy v nadväznosti na nezákonné vzatie do väzby uznesením sudcu pre prípravné konanie v sume 10.000 € a prislúchajúceho úroku z omeškania, pretože samotné držanie vo väzbe má z povahy veci negatívne dopady do slobody pohybu, či do práva na súkromie

a v tomto ohľade výkon väzby sám spôsobuje ujmu na základných právach, slobodách a dôstojnosti dotknutej osoby.

2. Žalovaná sa k žalobe vyjadrila (č. l. 93). Žalovaná žalobu považuje za nedôvodnú. Dôkazné bremeno na preukázanie podmienok pre priznanie nároku je na žalobcovi. Nie je možné každé uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré nevyústilo v právoplatný odsudzujúci rozsudok pokladať za nezákonné rozhodnutie. Uznesenie o vznesení obvinenia voči žalobcovi nie je nezákonným rozhodnutím, ak bolo vydané v súlade s Trestným poriadkom. Meritórne rozhodnutie trestného súdu v prospech obvineného bez ďalšieho neznemená nezákonnosť vedeného trestného stíhania a nie je dôkazom toho, že trestné konanie nemalo byť vôbec začaté. V danom prípade nie je možné uznesenie o vznesení obvinenia pokladať za nezákonné rozhodnutie. V prípade namietanej väzby žalovaná poukázala na to, že si žalobca zavinil väzbu sám. Postačuje aj nevedomá nedbanlivosť. Pre posúdenie, či si obvinený zavinil väzbu sám sú významné skutočnosť, ktoré sú predpokladom pre vzatie obvineného do väzby. Súd rozhodujúci o nároku na náhradu škody pritom vychádza z rozhodnutia o väzbe vydaného v trestnom konaní bez toho, aby bol oprávnený preskúmavať, či a ktoré väzobné dôvody trvali. Zaoberá sa len tým, či poškodený sám zavinil niektorá z väzobných dôvodov, ktoré súd považoval za naplnený. Žalobca bol vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku. Rozhodnutie o väzbe bolo odôvodnené podľa žalovanej „s prihliadnutím na splnenie formálnych podmienok na vzatie obvineného do väzby, ktorými sú vznesenie obvinenia a jeho oznámenie, dodržanie zákonnej lehoty na podanie návrhu na väzbu prokurátorom, pričom osobitne poukázal na vykonané domové prehliadky v dňoch 11.10.2007 a 12.10.2007 u žalobcu ako aj iných osôb, v rámci ktorých bolí zaistené viaceré veci (motorové vozidlá rôznych značiek, rôzne častí a náhradné diely k vozidlám, vrátane motorov ako aj časti karosérie so známkami pozmeňovania) súvisiace s podozrením z páchania trestnej činnosti, a to krádeže motorových vozidiel. Okresný súd Zvolen ďalej upozornil aj na odborné kriminalistické vyjadrenie ako aj vyjadrenia samotného žalobcu, ktorý spolu s ďalším obvineným priznal, že sa zaoberajú nákupom a predajom motorových vozidiel, vrátane havarovaných i poškodených vozidiel, preto dospel k záveru, že existuje dôvodná obava v pôsobení na svedkov, prípadne ďalšie osoby obvinenými ako aj v pokračovaní v trestnej činnosti“. Žalovaná odkázala aj na rozhodnutie sťažnostného súdu, ktorý zamietol sťažnosť žalobcu proti rozhodnutiu o väzbe a konštatoval, že „spisový materiál dokumentuje protiprávne konanie obvinených v rovine postačujúcej pre väzobné rozhodnutie a zabezpečené dôkazy u obvinených nasvedčujú obave predpokladanej ustanovením § 71 ods. 1 písm. b), c) Tr. por.“. Oslobodenie žalobcu spod obžaloby nijako nespochybňuje skutočnosť, že v čase rozhodovania o väzbe existovali dôvody väzby. V tomto prípade je vylúčené priznanie nároku na odškodnenie podľa § 8 ods. 6 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. Taktiež žalobca neuniesol dôkazné bremeno k preukázaniu vzniku nemajetkovej ujmy. Zákon pritom nepredpokladá prezumpciu vzniku nemajetkovej ujmy. Súčasne musí ísť o zadosťučinenie primerané. Hoci žalobca tvrdí, že je bezúhonný, žalovaná poukázala na medializované kauzy, ktoré vyvracajú obraz žalobcu ako ctihodného občana. V čase vydania oslobodzujúceho rozsudku bol žalobca vo väzbe v inej trestnej veci. Z hľadiska primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy táto prekračuje zákonný limit, ktorá v rozhodnom čase bola 13.450 €. Požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy je zjavne neprimeraná. Napokon príčinná súvislosť tiež nebola preukázaná, pričom príčinná súvislosť musí byť priama, bezprostredná a neprerušená. Nedôvodné je aj príslušenstvo, pretože rozhodnutia o nemajetkovej ujmy sú konštituované súdnym rozhodnutím a pred jeho vydaním nemôže byť žalovaná v omeškaní. Žalovaná navrhla žalobu zamietnuť.

3. V replike (č. l. 38) sa žalobca vyjadril k vyjadreniu žalovanej. Spochybnil, že uznesenie o vznesení obvinenia, ktorým mu bolo vznesené obvinenie je zákonným rozhodnutím. Už počas prvej výpovede žalobca popieral spáchanie skutku. Z oslobodzujúceho rozsudku vyplýva, že sa potvrdili skutočnosti, na ktoré poukazoval žalobca v obhajobe a mali za následok oslobodenie žalobcu spod obžaloby. Voči žalobcovi existoval od počiatku pochybný a nepriamy dôkaz, a to evidenčné dokumenty týkajúce sa prevodov vlastníckeho práva k motorovému vozidlu Škoda Fabia, ktoré mali byť údajne podpísané žalobcom. Ak aj konajúce orgány činné v trestnom konaní mali pochybnosť, mali si všimnúť nezrovnalosť medzi priezviskom žalobcu a osobou, ktorej meno je v dokumentoch. Pri vydaní uznesenia o vznesení obvinenia, ktoré je nezákonným rozhodnutím neboli splnené vyžadované podmienky pre vydanie takéhoto uznesenia, t. j. že je dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba. Čo sa týka väzby, žalovaná nereflektuje, že žalobca bol z väzby prepustený, ani to, že bol žalobca oslobodený. Nezohľadnené zostalo aj vyjadrenie žalobcu, ktoré uviedol vo výsluchu o väzbe zo 14.10.2007. Materiálne podmienky na rozhodnutie o väzbe musia byť splnené súčasne. Väzba sa musí týkať nevyhnutne jedine skutku, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie a pre ktoré bolo

vznesené obvinenie. V návrhu na vzatie do väzby ako ani v rozhodnutiach sudcu pre prípravné konanie a sťažnostného súdu sa nespomína nič, čo by v konkrétnosti súviselo s daným skutkom, ktorý bol žalobcovi kladený za vinu, čiže nič konkrétne, čo by napovedalo tomu, že sa niekedy dostal do kontaktu s p. F., G., ani k tomu, či sa dostal do kontaktu s motorovými vozidlami v skutkovej vete uznesenia o vznesení obvinenia. Do väzby bol žalobca vzatý z dôvodu kolúznej a preventívnej väzby. Existencia kolúznej väzby nebola odôvodnená žiadnymi konkrétnymi okolnosťami. Aj prípadná obava musí vyplývať z konkrétnych skutočností, ktoré sú spôsobilé založiť rozumnú obavu, že by obvinený sa s najväčšou pravdepodobnosťou v prípade ponechania na slobode mohol dopustiť konania kolúznej povahy. To preukázané nebolo. Súd pri posudzovaní existencie väzobného dôvodu vyhodnotil aj osobu žalobcu, dovtedy nebol trestne stíhaný. Pritom skutok, o ktorý sa jedná sa týkal jedného motorového vozidla a teda nemalo ísť o žiadnu opakovanú činnosť. Nebol prítomný žiaden náznak pokračovania. Nie je možné, že by si žalobca zavinil dôvody preventívnej väzby. V prípade náhrady nemajetkovej ujmy určenie výšky ponechal žalobca na súd, pričom žalovaná v tej súvislosti poukazuje na nesprávnu chronológiu udalostí. Má za to, že sú splnené podmienky pre priznanie nároku, vrátane príčinnej súvislosti. Trval tiež na úrokoch z omeškania.

4. Dupliku žalovaná súdu nepredložila.

(i) Dokazovanie

5. Súd vykonal dokazovanie týmito listinami, ktoré navrhol vykonať ako dôkaz žalobca: záznam o odovzdaní osoby na umiestnenie do CPZ z 12.10.2007 (č. l. 9), zápisnica o zadržaní a obmedzení osobnej slobody (č. l. 10), zápisnica o výsluchu obvineného (č. l. 11-13), uznesenie z 12.10.2007 o vznesení obvinenia (č. l. 14-15), uznesenie z 13.10.2007 zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia (č. l. 16), návrh na vzatie do väzby (č. l. 17-18), zápisnica o výsluchu (č. l. 19-22), uznesenie o vzatí do väzby (č. l. 23-24), uznesenie o zamietnutí sťažnosti o vzatí do väzby (č. l. 25-26), uznesenie o prepustení obvineného z väzby (č. l. 27-30), potvrdenie o prepustení z výkonu väzby (č. l. 30), obžaloba (č. l. 31-34), rozsudok Okresného súdu Galanta so sp. zn. 2T/207/2012 (č. l. 35-37), uznesenie z 18.02.2016 o späťvzatí odvolania (č. l. 38), a žiadosť o predbežné prerokovanie nároku (č. l. 39-44), odpoveď ministerstva z 24.01.2018 (č. l. 45). Súd vykonal dokazovanie týmito listinami, ktoré navrhla vykonať ako dôkaz žalovaná: článok: Nové fakty o streľbe pri Trnave: Členovia bankomatovej mafie ukradli auto, je známy majiteľ (č. l. 104-107), článok: Člen bankomafie vyviazol s podmienkou: Golisov (†42) komplic B. ide na slobodu (č. l. 108-109). Žalobca navrhoval pôvodne svoj výsluch, no od tohto návrhu počas konania upustil, pretože právny zástupca nevedel zabezpečiť účasť žalobcu na pojednávaní (nie je známy jeho aktuálny pobyt). Preto súd tento dôkaz nevykonal. Z takto vykonaného dokazovania mal súd preukázaný tento skutkový stav veci.

(ii) Zistený skutkový stav veci

6. Dňa 11.10.2007 o 06.20 hod. bol žalobca zadržaný príslušníkmi Policajného zboru, mjr. Ing. B. a B. A. H. I.. V zápisnici o zadržaní a obmedzení osobnej slobody podozrivej osoby zo dňa 11.10.2007, ČVS: ORP-252/OVK-ZV-2007, sa vo uvádza, že žalobca bol zadržaný postupom podľa § 85 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok (ďalej len „TP“). V nižšej časti tej istej zápisnice je rukou dopísané, že k zadržaniu došlo postupom podľa § 85 ods. 2 TP. V zápisnici o zadržaní žalobcu zo dňa 11.10.2007 sa uvádza, že ho ešte v ten istý deň o 19.00 hod. prevzal vyšetrovateľ. K zadržaniu a následnému obmedzeniu osobnej slobody žalobcu došlo z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. c) TP, keďže podľa orgánov činných v trestnom konaní existovala dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, z ktorej ho tieto orgány už na začiatku konania nedôvodne podozrievali. Žalobca bol podozrivý zo spáchania prečinu neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla podľa § 216 ods. 1, ods. 2 písm. c), d) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon (ďalej len „TZ“) v súbehu s prečinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 TZ. Uvedené je preukázané zo zápisnice o zadržaní a obmedzení osobnej slobody zo dňa 11.10.2007, ČVS: ORP - 252/OVK-ZV-2007.

7. Následne bol žalobca umiestnený do cely policajného zaistenia, čo je preukázané zo záznamu o odovzdaní osoby na umiestnenie do cely policajného zaistenia zo dňa 12.10.2007 vyhotovený o 00.30 hod., ČVS: ORP-252/OVK-ZV-2007, z ktorého je zrejmé, že žalobca bol odovzdaný na umiestnenie do cely policajného zaistenia OO PZ Banská Bystrica.

8. Dňa 12.10.2007 vydal vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva Policajného zboru Zvolen, Úradu justičnej a kriminálnej polície, uznesenie, na základe ktorého bolo podľa § 199 ods. 1 TP začaté trestné stíhanie voči žalobcovi a súčasne podľa § 206 ods. 1 TP vznesené obvinenie pre prečin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a) TZ na skutkovom základe uvedenom v tomto uznesení, čo je preukázané z uznesenia vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ Zvolen, Úradu justičnej a kriminálnej polície zo dňa 12.10.2007, ČVS: ORP - 252/OVK - ZV-2007.

9. Keďže žalobca bol zadržaný a umiestnený do cely policajného zaistenia, uznesenie o vznesení obvinenia mu bolo doručené dňa 12.10.2007, čo potvrdzuje strana 4 zápisnice o jeho výsluchu zo dňa 13.10.2007. Na tej istej strane zápisnice je uvedené, že si žalobca podal sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia, teda podal riadny opravný prostriedok proti rozhodnutiu, ktoré považoval za nezákonné. Uvedené je preukázané zo zápisnice o výsluchu obvineného zo dňa 13.10.2007, ČVS: ORP-252/OVK-ZV-2007.

10. O sťažnosti žalobcu proti uzneseniu o vznesení obvinenia rozhodol dozorujúci prokurátor už 13.10.2007, teda v ten istý deň, v ktorom bola sťažnosť podaná, čo je preukázané z uznesenia prokurátora Okresnej prokuratúry Zvolen zo dňa 13.10.2007, č. k. 3 Pv 247/07-53, ktorým bola sťažnosť žalobcu zamietnutá.

11. V ten istý deň, keď bolo rozhodnuté o sťažnosti žalobcu, t. j. 13.10.2007, podal dozorujúci prokurátor návrh na vzatie žalobcu do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) TP, čo je preukázané z návrhu na vzatie do väzby z 13.10.2017. V súvislosti s týmto návrhom bol žalobca 14.10.2007 vypočutý sudcom pre prípravné konanie Okresného súdu Zvolen, ktorý po výsluchu vydal uznesenie sp. zn. OTp/402/2007 s nasledujúcimi výrokmi: „Podľa § 72 ods. 1, 2 Trestného poriadku z dôvodov § 71 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku beriem do väzby obvineného 1) A. J., nar. XX.XX.XXXX v Galante, trvale bytom K., A. XXXX/XX, konateľa spol. Mija trans s.r.o. Galanta a obvineného 2) A. B., nar. XX.XX.XXXX v K., trvale bytom E., C. D. XXXX/XX, bez pracovného pomeru, ktorí sú stíhaní pre prečin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a) Trestného zákona“ a „Väzba sa bude vykonávať v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica a začína u obvineného 1) A. J. dňom 11.10.2007 o 06.20 hod. a u obvineného 2) A. B. dňom 11.10.2007 o 06.20 hod., kedy došlo k obmedzeniu osobnej slobody.“, čo je preukázané zo zápisnice z výsluchu o väzbe zo dňa 14.10.2007 a z uznesenia sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Zvolen zo dňa 14.10.2007, sp. zn. OTp/402/2007.

12. Ihneď po vyhlásení uznesenia o vzatí žalobcu do väzby podal žalobca spolu so svojím obhajcom sťažnosť proti tomuto uzneseniu priamo do zápisnice zachytávajúcej jeho výsluch pred rozhodnutím o väzbe. Svoju sťažnosť žalobca doplnil o odôvodnenie, ktoré doručil súdu 17.10.2007. O tejto sťažnosti bolo rozhodnuté uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 15.11.2007, sp. zn. 2 Tpo 128/2007, ktorým bola sťažnosť žalobcu podľa § 193 ods. 1 písm. c) TP zamietnutá, čo je preukázané z tohto uznesenia.

13. Dňa 20.02.2008 vydal sudca pre prípravné konanie Okresného súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 0Tp/402/2007 uznesenie, ktoré bolo vyhotovené na základe žiadosti o prepustenie z väzby podanej žalobcom prostredníctvom jeho obhajcu. Týmto uznesením rozhodol nasledovne: „Podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku s poukazom na § 79 ods. 1 Trestného poriadku sa obvinený A. J., nar. XX.XX.XXXX v K., trvale bytom K., A. XXXX/XX, t. č. v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica, ktorý je stíhaný pre prečin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a obvinený A. B., nar. XX.XX.XXXX v K., bytom E., C. D. XXXX/XX, t. č. v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica, ktorý je stíhaný pre prečin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a) Trestného zákona prepúšťajú na slobodu“, čo je preukázané z tohto uznesenia sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Zvolen zo dňa 20.02.2008, sp. zn. 0Tp/402/2007. Zo väzby bol žalobca prepustený až 22.02.2008, čo potvrdzuje dôkaz označený ako „potvrdenie o prepustení z väzby“ zo dňa 22.02.2008, čo je preukázané z potvrdenia o prepustení z väzby zo dňa 22.02.2008.

14. Bolo teda preukázané, že osobná sloboda žalobcu bola v súvislosti s uvedeným trestným stíhaním nepretržite obmedzená od 11.10.2007 do 22.02.2008, teda celkovo 135 dní.

15. Dňa 11.09.2012 podala prokurátorka Okresnej prokuratúry Galanta na Okresný súd Galanta obžalobu zo dňa 07.09.2012, sp. zn. 3 Pv 57/2009-62, na základe ktorej bol žalobca obžalovaný zo

spáchania trestného činu legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 252 ods. 1 písm. a) TZ, čo je preukázané z podanej obžaloby. V nadväznosti na podanú obžalobu prešla vec do fázy konania pred Okresným súdom Galanta vedeného pod sp. zn. 2T/207/2012. Výsledkom tohto konania bol rozsudok zo dňa 01.12.2015, č. k. 2T/207/2012-684, ktorým bol žalobca podľa § 285 písm. c) TP oslobodený spod obžaloby Okresnej prokuratúry Galanta č. 3 Pv 57/09-62 zo dňa 07.09.2012 pre trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 252 ods. 1 písm. a) TZ účinného do 31.12.2005, čo je preukázané z rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 01.12.2015, č. k. 2T/207/2012-684.

16. Po vyhlásení rozsudku na hlavnom pojednávaní konanom 01.12.2015 využil prokurátor svoje právo a proti oslobodzujúcemu rozsudku podal odvolanie. Dňa 12.02.2016 Okresná prokuratúra Galanta podané odvolanie podľa § 312 ods. 2 TP vzala späť. Okresný súd Galanta vzal späťvzatie odvolania na vedomie uznesením zo dňa 18.02.2016, č. k. 2T/207/2012, vydaným podľa § 312 ods. 4 TP, čo je preukázané z tohto uznesenia Okresného súdu Galanta zo dňa 18.02.2015, č. k. 2T/207/2012-690. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 18.02.2016 a v rovnaký deň nadobudol právoplatnosť aj oslobodzujúci rozsudok.

17. Žiadosťou z 25.07.2017 žalobca požiadal ministerstvo o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, čo je preukázané z tejto žiadosti. Listom z 24.01.2018 odpovedalo ministerstvo, že plniť nebude, čo je preukázané z tohto listu.

18. Z článku na portáli topky.sk s názvom „Nové fakty o streľbe pri Trnave: Členovia bankomatovej mafie ukradli auto, je známy majiteľ“ z 04.01.2018 je preukázané, že článok píše o žalobcovi, ktorý bol postrelený pri naháňačke, pričom bol vzatý do väzby. Z článku na portáli cas.sk s názvom „Člen bankomafie vyviazol s podmienkou: Golisov (†42) komplic Krajčovič ide na slobodu“ z 01.08.2018 je preukázané, že súd rozhodoval o treste žalobcu, pričom bol podmienečne odsúdený.

19. Z ostatných dôkazov nezistil súd žiadne iné, pre rozhodnutie významné skutočnosti. Vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu veci (ods. * MERGEFORMAT 6- * MERGEFORMAT 18 vyššie) dospel súd k záveru, že žaloba je sčasti dôvodná.

(iii) Relevantná právna úprava

20. Podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „Ústava“) každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

21. Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie č. 209/1992 Zb.) (ďalej len „Dohovor“) každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

22. Podľa čl. 5 ods. 5 Dohovoru každý, kto bol obeťou zatknutia alebo zadržania v rozpore s ustanoveniami tohto článku, má nárok na odškodnenie.

23. Podľa § 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom do 31.12.2008 (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“), keďže k vydaniu oboch nezákonných rozhodnutí došlo do tohto dátumu, tento zákon upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci.

24. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci a) nezákonným rozhodnutím, b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, (…).

25. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

26. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

27. Podľa § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby, ak a) bolo proti nemu zastavené trestné stíhanie, b) bol oslobodený spod obžaloby alebo c) vec bola postúpená inému orgánu.

28. Podľa § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody nevznikne a) ak si osoba uloženie trestu, ochranného opatrenia alebo väzbu zavinila sama, b) pri zahladení odsúdenia alebo odpustení alebo zmiernení trestu udelením individuálnej milosti alebo amnestie prezidentom republiky, c) ak súhlas daný poškodeným alebo príslušným štátnym orgánom, ktorý bol potrebný na začatie trestného stíhania alebo pokračovanie v ňom, bol vzatý späť, hoci sa tento súhlas podľa osobitného predpisu vyžaduje, d) ak dôjde k zastaveniu trestného stíhania z dôvodu, že je trest, ku ktorému môže stíhanie viesť, celkom bez významu popri treste, ktorý pre iný čin bol obvinenému už uložený alebo ktorý ho podľa očakávania postihne, alebo že o skutku obvineného bolo už rozhodnuté iným orgánom disciplinárne, kárne alebo cudzozemským súdom alebo cudzozemským úradom a toto rozhodnutie možno považovať za dostačujúce, e) ak došlo k podmienečnému zastaveniu trestného stíhania podľa osobitného predpisu, f) ak bol schválený zmier podľa osobitného predpisu, g) ak bola osoba spod obžaloby oslobodená alebo trestné stíhanie zastavené, pretože nie je trestne zodpovedná, alebo ak po právoplatnosti rozhodnutia zanikla trestnosť činu alebo medzinárodná zmluva, ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným v zákone, alebo amnestia prezidenta republiky nedovoľuje trestné stíhanie, čin prestal byť zmenou zákona trestným činom alebo miernejší trest bol uložený preto, že na trestný čin zákon ustanovil miernejší trest, alebo h) ak škoda bola spôsobená rozhodnutím cudzieho orgánu uznaného alebo prevzatého na výkon na územie Slovenskej republiky.

29. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

30. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

31. Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

32. Vyššie citovanú právnu úpravu aplikoval súd na zistený skutkový stav nasledovne.

(iv) Aplikácia relevantnej právnej úpravy na zistený skutkový stav veci

33. Súd v dokazovaní zistil, že žalobca predbežne nárok prerokoval, čím splnil podmienku predpísanú v § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. (ods. 17). Preto súd ďalej skúmal, či preukázal podmienky pre priznanie žalovaného nároku.

(a) Nárok na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy 50.000 € s príslušenstvom pre nezákonné rozhodnutie

34. Žalobca tvrdil, že mu vznikla nemajetková ujma v rozsahu 50.000 € s prislúchajúcim úrokom z omeškania, pretože mu bolo vznesené nezákonne obvinenie uznesením o vznesení obvinenia.

35. Podmienkou vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je, aby po prvé, bola preukázaná existencia nezákonného rozhodnutia, po druhé, aby došlo k vzniku nemajetkovej ujmy a po tretie, medzi uvedenými prvými predpokladmi musí byť príčinná súvislosť (napr. Jakubáč, R.: Zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Bratislava : Wolters Kluwer, 2016, s. 116). Nie je relevantné, ktorá z týchto podmienok absentuje: pre vznik zodpovednosti a nároku je potrebné, aby boli preukázané všetky súčasne.

36. Z hľadiska prvej podmienky (existencia nezákonného rozhodnutia) súd poukazuje na to, že zmyslom a účelom zákona č. 514/2003 Z. z. je ustanoviť v súlade s čl. 46 ods. 3 Ústavy podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktoré bolo neskôr posúdené ako nezákonné. Vo vzťahu k náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím základné podmienky vzniku nároku na náhradu škody ustanovuje § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., a to tým, že ustanovuje ako predpoklad na náhradu škody (okrem iného) vydanie nezákonného rozhodnutia a ďalej jeho zrušenie pre nezákonnosť príslušným orgánom. Tieto podmienky sú splnené iba vtedy, ak je vydané rozhodnutie následne zrušené na to príslušným orgánom práve z dôvodu nezákonnosti. Z takéhoto zrušujúceho rozhodnutia potom musí byť dôvod zrušenia skoršieho rozhodnutia (jeho nezákonnosť) zrejmý (Ústavný súd, sp. zn. II. ÚS 25/2011). Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že fyzická osoba čin nespáchala a že trestné stíhanie proti nej nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania (Ústavný súd, m. m. sp. zn. III. ÚS 117/06, I. ÚS 320/2016, I. ÚS 395/2016, I. ÚS 540/2016). Vedenie trestného stíhania na základe nezákonného uznesenia o jeho začatí odôvodňuje s ohľadom najmä na čl. 46 ods. 3 Ústavy právo na náhradu nemajetkovej ujmy takto stíhanej osoby, pokiaľ jej táto v príčinnej súvislosti s vedením trestného stíhania vznikla (napr. rozsudok NS SR, sp. zn. 6 Cdo 152/2018 z 30.09.2020).

37. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe sa za nezákonné rozhodnutie považuje aj oslobodzujúci rozsudok súdu v trestnom konaní v nadväznosti na vznesenie obvinenia fyzickej osobe. Ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Takéto právo by nemal ten, kto si obvinenie zavinil sám a ten, kto bol spod obžaloby oslobodený alebo bolo proti nemu zastavené trestné stíhanie len preto, že nie je za spáchaný trestný čin zodpovedný, alebo že mu bola udelená milosť, alebo že trestný čin bol amnestovaný (napr. rozsudok NS SR z 28.06.1993, sp. zn. 1 Cdo 53/1993, publikovaný v Zbierke stanovísk NS a súdov SR pod R 70/1994; tiež napr. uznesenie NS SR zo dňa 18.10.2010, sp. zn. 4 M Cdo 15/2009, rozsudok NS SR z 30.01.2012, sp. zn. 4 Cdo 54/2011, publikovaný v Zbierke stanovísk NS a súdov SR pod R 37/2013).

38. Vzhľadom na to uznesenie o vznesení obvinenia vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ Zvolen, Úradu justičnej a kriminálnej polície zo dňa 12.10.2007, ČVS: ORP - 252/OVK - ZV-2007 vykazuje všetky zákonné znaky nezákonného rozhodnutia v zmysle citovaných ustanovení § 5 ods. 1 a § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. Prvú podmienku preto žalobca preukázal.

39. Čo sa týka druhej podmienky, t. j. ujmy, ktorá mala žalobcovi vzniknúť, bolo dôležité v konaní ustáliť či a aká ujma (nemajetková) u žalobcu ako poškodeného nastala, a to jednak pre posúdenie toho, či samotné konštatovanie porušenia práva je alebo nie je postačujúce a tiež pre potreby ustálenia výšky prípadnej náhrady tejto ujmy v peniazoch. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch by potom malo v zásade nastať iba v prípadoch (skutočného) závažného následku na poškodenom so značnou intenzitou zásahu do jeho práv, pričom dôkazné bremeno v súvislosti s preukázaním týchto skutočností je bolo žalobcovi.

40. Nemajetková ujma predstavuje zásah do inej než majetkovej sféry poškodeného a môže predstavovať rôzne negatívne následky do osobnostnej integrity poškodeného vyplývajúce na jeho česť, vážnosť, povesť, doterajší súkromný a pracovný život, rodinné vzťahy, spoločenské postavenie a podobne. Stanovenie výšky nemajetkovej ujmy nie je ponechané na ľubovôli súdu, ale musí byť založené na konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách, ktoré musia vychádzať zo skutkového stavu na základe dokazovania vykonaného najmä na zisťovanie konkrétnych následkov v jednotlivých oblastiach spoločenského života dotknutej osoby, v ktorom smere dôkazné bremeno zaťažuje poškodeného. Vo všeobecnosti určujúcim vodítkom pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy by mala byť jej primeranosť.

41. I keď je možné pripustiť, že v určitých prípadoch zásahov nie je potrebné osobitne dokazovať utrpenú fyzickú alebo psychickú ujmu (napr. psychické strádanie v prípade úmrtia blízkej osoby), pričom ide o také zásahy do práv a slobôd fyzickej osoby, pri ktorých zo samotnej povahy tohto zásahu automaticky vyplýva následok v podobe psychickej alebo fyzickej ujmy. No aj v takých prípadoch sa vyžaduje, aby žalobca ako poškodená osoba konkrétnymi skutkovými tvrdeniami ozrejmila, akým spôsobom sa u nej prejavila ujma a v čom konkrétne spočívala (v tomto zmysle rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 31.01.2024, sp. zn. 7Co/6/2024). Pre súd nemôžu byť rozhodujúce subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba (v tomto zmysle napr. uznesenie NS SR z 18.02.2010, sp. zn. 3 Cdo 137/2008), nie konkrétne žalobca.

42. Žalobca tvrdil v žalobe, že pred vznesením obvinenia nebol stíhaný a ani odsúdený za žiadnu trestnú činnosť, nebol vo väzbe, ani vo výkone trestu. Trestné stíhanie ho poznačilo vo veľkej miere. Tvrdenia žalobcu žalovaná rozporovala. Na preukázanie tvrdení žalobcu žalobca navrhol vykonať svoj výsluch, no potom od tohto návrhu upustil. Preto súd musel učiniť záver, že dokazovaním nebolo preukázané, že žalobcovi v dôsledku vydania nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia vznikla akákoľvek nemajetková ujma v súvislosti s daným trestným stíhaním, pričom dôkazné bremeno v tomto smere zaťažovalo v plnej miere jeho. Výsluch žalobcu vykonaný nebol, keďže strana žalobcu od tohto návrhu upustila. Tým žalobca nepreukázal splnenie druhej podmienky.

43. Splnenie tretej podmienky (príčinná súvislosť) nebolo ďalej dôvodné skúmať, keďže žalobca nepreukázal splnenie druhej podmienky (vznik nemajetkovej ujmy).

44. Vzhľadom na to súd vo výroku II. zamietol žalobcu v časti o zaplatenie nároku 50.000 € s úrokom z omeškania 5% ročne z tejto sumy od 30.01.2018 do zaplatenia.

(b) Nárok na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy 10.000 € s príslušenstvom pre nezákonnú väzbu

45. Žalobca tvrdil, že mu vznikla nemajetková ujma v rozsahu sumy 10.000 € s úrokom z omeškania 5% ročne z tejto sumy od 30.01.2018 do zaplatenia z dôvodu nezákonnej väzby, pre ktorú bol pozbavený osobnej slobody v trvaní 135 dní.

46. Každé pozbavenie osobnej slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivec pozbavený osobnej slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 Ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (Ústavný súd, sp. zn. I. ÚS 165/02, ale aj II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00, I. ÚS 115/07, II. ÚS 282/2014, II. ÚS 703/2014).

47. Špecifickým prípadom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je preto aj nárok fyzickej osoby, ktorá bola vzatá do väzby, ak bolo proti nej trestné stíhanie zastavené, bola oslobodená spod obžaloby alebo vec bola postúpená inému orgánu. Táto osobitná právna úprava zodpovednosti za škodu vychádza z čl. 5 ods. 5 Dohovoru, podľa ktorého každý, kto bol zatknutý alebo pozbavený slobody v rozpore s ustanoveniami tohto článku, má nárok na odškodnenie.

48. Predpoklady vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe sú v zákone č. 514/2003 Z. z. vymedzené tak pozitívne (§ 8 ods. 5), ako aj negatívne (§ 8 ods. 6). Nevyhnutným predpokladom na vznik nároku na náhradu škody je teda naplnenie niektorej z hypotéz predpokladaných

v ustanovení § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z. z., t. j., že voči osobe, ktorá bola vzatá do väzby, bolo trestné stíhanie zastavené, bola spod obžaloby oslobodená alebo vec bola postúpená inému orgánu. Ide však len o prvý predpoklad vzniku tohto nároku, pretože vychádzajúc z logického a systematického výkladu zákona č. 514/2003 Z. z., je kumulatívnou podmienkou súčasné nenaplnenie žiadneho z negatívnych predpokladov, za ktorých nárok na náhradu škody nevznikne podľa § 8 ods. 6 (in concreto zavinenie väzby). Inak povedané, v prípade naplnenia niektorého z negatívnych predpokladov uvedených v § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z. z. [napr. (i) zavinenie väzby, (ii) zastavenie trestného stíhania z dôvodu, že trest, ku ktorému môže stíhanie viesť, je celkom bez významu popri treste, ktorý pre iný čin bol obvinenému už uložený, alebo (iii) oslobodenie spod obžaloby, pretože osoba nie je trestne zodpovedná], nárok na náhradu škody nevznikne ani v prípade danosti niektorého z pozitívnych predpokladov vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe ustanovených v § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z. z. Čo je potrebné považovať za zavinenie väzby samotnou osobou, ktorá žiada o náhradu škody, zákon č. 514/2003 Z. z. bližšie neustanovuje, preto je interpretácia a aplikácia tohto zákonného ustanovenia zverená všeobecným súdom, ktoré o nárokoch na náhradu škody spôsobenej väzbou rozhodujú. Pri tomto rozhodovaní vychádzajú vždy z konkrétnych okolností každého prípadu zistených z riadne vykonaného dokazovania, vychádzajúc z ktorého im prislúcha urobiť právny záver o zavinení, resp. nezavinení väzby osobou žiadajúcou náhradu škody (Ústavný súd, sp. zn. I. ÚS 444/2012).

49. Z hľadiska podmienky podľa § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z. z. preukázal žalobca, že bol právoplatne oslobodený spod obžaloby Okresnej prokuratúry Galanta podanej na Okresný súd Galanta zo dňa 07.09.2012, sp. zn. 3 Pv 57/2009-62 (ods. 15 a 16), čím naplnil zákonný predpoklad pre to, aby mu vzniklo právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe. Bolo preukázané, že do väzby bol vzatý uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Zvolen zo dňa 14.10.2007, sp. zn. 0Tp/402/2007, ktoré je potrebné považovať za nezákonné rozhodnutie.

50. Z hľadiska podmienok podľa § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z. z. nie sú na danú vec z povahy veci aplikovateľné podmienky podľa písm. b) až f) a h), ale ani podľa písm. g), pretože spod obžaloby bol žalobca oslobodený, pretože nebolo preukázané, že sa skutok stal. Súd preto skúmal, či podľa § 8 ods. 6 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. preukázala žalovaná, že si žalobca väzbu zavinil sám. Na toto ustanovenie odkazovala vo vyjadrení k žalobe žalovaná.

51. Dôkazné bremeno k preukázaniu tejto skutočnosti zaťažovalo žalovanú, pretože v konaní o náhradu škody spôsobenej orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci, v ktorom si fyzická osoba uplatňuje nárok v súvislosti s rozhodnutím o väzbe, štát je tou procesnou stranou, ktorá musí preukázať existenciu skutočností vylučujúcich vznik práva na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe podľa § 8 ods. 6 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. (uznesenie Ústavného súdu SR z 29.06.2021, sp. zn. I. ÚS 273/2021, Zbierka nálezov a uznesení ÚS SR č. 89/2021). Súd k námietke žalovanej uvádza, že v danom sporovom konaní nepreskúmaval rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie z hľadiska toho, či boli alebo neboli dané dôvody väzby, ale to, či si žalobca zavinil väzbu sám k týmto väzobným dôvodom.

52. Z hľadiska otázky zavinenia väzby zo strany žalobcu žalovaná nepoukazovala na žiadne konkrétne okolnosti a vo všeobecnosti odkazovala na rozhodnutie o vzatí obvinené do väzby a jeho zdôvodnenie. To nie je postačujúce. Žalobca bol do väzby vzatý z kolúznych a preventívnych dôvodov. Takéto správanie žalovaného z odôvodnenia uznesenia o vzatí do väzby nevyplýva. Žalovaná netvrdila, ani nepreukazovala, že by z niektorého dôkazu, ktoré strany navrhli vykonať bolo preukázané, že žalobca počas trestného konania do rozhodnutia o väzbe vykonal akékoľvek konanie, ktoré by zakladalo záver, že bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie. V odôvodnení uznesenia o vzatí do väzby (č. l. 18) sa uvádza, že „doposiaľ vykonaným dokazovaním ako aj výsledkami operatívneho preverovania, a tiež výsluchmi uvedených osôb bolo preukázané, že existuje dôvodné podozrenie, že obaja obvinení sa medzi sebou vzájomne, ako aj spolu s ďalšími osobami … dobre poznajú, vzájomne komunikujú, stýkajú sa a vzájomne koordinujú svoju trestnú činnosť …“. Sudca pre prípravné konanie uviedol, že v blízkej dobe bude potrebné uvedené osoby vypočuť ako svedkov a existuje tu dôvodná obava, že obaja obvinení (t. j. aj žalobca) v prípade prepustenia budú na uvedené osoby ako aj seba vzájomne vyhľadávať, ovplyvňovať, a pod. Z čoho tieto závery sudca pre prípravné konanie učinil, to už neuviedol. Ide teda o všeobecné formulácie, ktoré by boli v zásade použiteľné na akékoľvek trestné konanie, kde vystupuje viacero obvinených alebo podozrivých. Ďalej sudca uviedol, že existuje tu dôvodná obava, že obvinení

v prípade ponechania na slobode budú pokračovať v trestnej činnosti. Opäť z uznesenia nevyplýva, z čoho tento záver sudca pre prípravné konanie učinil. Z tohto uznesenia teda možno učiniť záver, že sudca pre prípravné konanie zistil dôvody väzby, no nie je z nich preukázaný záver, že si túto väzbu aj zavinil žalobca sám.

53. Žiadna konkrétna skutočnosť, ktorou by bolo odôvodnené zavinenie žalobcu na existencii kolúznej väzby nebola žalovanou preukázaná a preto nie je možné konštatovať ani to, že by si žalobca kolúznu väzbu zavinil sám. V prípade preventívnej väzby správne žalobca poukazoval na to, že v čase rozhodovania o návrhu na vzatie do väzby nebol ešte súdne trestaný. Naviac skutok, ktorý mu bol kladený za vinu a ktorého spáchanie v celom rozsahu poprel, sa týkal jedného jediného motorového vozidla, a teda nemalo ísť o žiadnu opakovanú činnosť. Preto s prihliadnutím na to, že v minulosti, resp. pred týmto skutkom nebol nikdy trestaný a vzhľadom na to, že v predmetnom trestnom konaní išlo skutočne len o jeden jediný skutok (bližšie súd odkazuje na skutkovú vetu uznesenia o vznesení obvinenia), ktorý nemal žiadne znaky pokračovania, nie je možné ani prinajmenšom uvažovať o tom, že by si žalobca sám zavinil dôvod preventívnej väzby. Úlohou preukázať existenciu zavinenia väzby na strane žalobcu (bez ohľadu na to, o aký druh zavinenia ide) je na žalovanej, nie na žalobcovi. Žalovaná v tomto smere zostala pasívna a neposkytla súdu adekvátne skutkové tvrdenia, ktoré by následne dokazovala tak, aby preukázala existenciu konkrétneho kolúzneho konania, či konania vedúceho k záveru, že je namieste uvažovať o preventívnej väzbe.

54. Žalovaná teda neuniesla dôkazné bremeno k naplneniu pojmových znakov ustanovenia § 8 ods. 6 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. a preto žalobcovi patrí nárok na náhradu škody podľa § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z. z. v spojení s čl. 5 ods. 5 dohovoru.

55. Súd je názoru, že v danom prípade nepostačuje podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. iba samotné konštatovanie porušenia práva, pretože došlo k zásahu do základného práva žalobcu na osobnú slobodu po dobu 135 dní. Takýto zásah je podľa súdu potrebné a možné odčiniť len nemajetkovou ujmou v peniazoch. Súd pritom postupoval podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. vykladajúc toto ustanovenie konformne s judikatúrou Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESĽP“) k čl. 5 Dohovoru, pretože podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu dohovor a judikatúra naň sa vzťahujúca predstavujú pre vnútroštátne orgány aplikácie práva záväzné výkladové smernice pre výklad a uplatňovanie zákonnej úpravy základných práv a slobôd zakotvených v druhej hlave ústavy, a tým normujú rámec, ktorý tieto orgány v konkrétnom prípade nemôžu prekročiť (napr. Ústavný súd, III. ÚS 7/00, I. ÚS 36/02). Do rámca ústavných záruk týchto práv a slobôd treba teda zahrnúť aj záruky poskytované dohovorom, tak ako ich vykladá a uplatňuje ESĽP (napr. Ústavný súd, I. ÚS 239/04).

56. Požiadavka primeranosti odškodnenia sa musí posudzovať komplexne. Ustanovenie § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. je príkladom normy s relatívne neurčitou hypotézou, ktorá prenecháva súdu, aby podľa uváženia v každom jednotlivom prípade vymedzil sám hypotézu právnej normy zo širokého, vopred neobmedzeného okruhu okolností. To platí tým skôr, ak toto ustanovenie treba vykladať, ako v danom prípade, konformne s čl. 5 ods. 5 Dohovoru.

57. Podľa ESĽP na nárok v zmysle čl. 5 ods. 5 Dohovoru je daný, ak je súčasne preukázané porušenie niektorého z ustanovení čl. 5 ods. 1 Dohovoru (rozsudok vo veci Stefan Stankov v. Bulharsko zo 17. marca 2015, č. 25820/07, § 120). K porušeniu tohto článku, konkrétne čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru, došlo vo vzťahu k žalobcovi v období od 11.10.2007 do 22.02.2008, t. j. počas 135 dní, kedy bola jeho väzba nezákonná. Ustanovenie čl. 5 ods. 5 Dohovoru nezakladá právo na konkrétnu výšku odškodnenia (rozsudok vo veci Şahin Çagdaş v. Turecko z 11. júla 2006, č. 28137/02, § 34). ESĽP ale poznamenáva, že odškodnenie nemôže byť podstatne nižšie, než aké priznáva ESĽP v obdobných prípadoch porušenia čl. 5 Dohovoru (napr. 2.500 €, resp. 3.000 €; viď rozsudok vo veci Hyde Park a ostatní zo 07.04.2009, č. 18491/07). Neakceptovateľná bola suma 63 € za tri dni väzby, resp. 478 € za 11 dní väzby (rozsudky vo veciach Ganea v. Moldavsko zo 17. mája 2011, č. 2474/06, § 30; a Cristina Boicenco v. Moldavsko z 27.09.2011, č. 25688/09, § 43). Naproti tomu sa ESĽP nejavilo ako svojvoľné alebo neprimerané odškodnenie v sume 2.740 € za väzbu trvajúcu rok a takmer deväť mesiacov (rozsudok vo veci Shilyayev v. Rusko zo 06.10.2005, č. 9647/02, § 8 a 21). Je teda na uvážení súdu, aby v každom jednotlivom prípade pri zvážení jeho individuálnych skutkových okolností stanovil adekvátnu výšku nemajetkovej ujmy vzniknutej protiprávnym vykonaním väzby. Čo sa týka kritérií, je podľa súdu potrebné aplikovať

východiská použité v citovanej veci Shilyayev v. Rusko, ktorými sú najmä (i) celková dĺžka obmedzenia osobnej slobody a (ii) následky v osobnej sfére poškodenej osoby.

58. Súd vychádzal z toho, že hoci ide len o 135 dní trvajúcu nezákonnú väzbu, odškodnenie by nemalo byť len symbolické, aby práva zaručené čl. 5 Dohovoru neboli len teoretické a iluzórne (porov. rozsudok ESĽP vo veci Hutten-Czapska v. Poľsko, č. 35014/97, § 168), pričom práve v začiatkoch trvania väzby, ktorá inak trvala od 11.10.2007 do 22.02.2008, je táto intenzívnejšia než neskôr, keď si obvinený takpovediac „zvykne“. Na druhej strane, ako bolo uvedené vyššie, žalobca rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nepreukázal, vypočutý v konaní nebol. Vzhľadom na obmedzenie osobnej slobody väzbou však súd musel prihliadnuť na to, že takéto obmedzenie na slobode vždy spôsobuje nejakú nemajetkovú ujmu. V súdnej praxi sa orientačne akceptuje rozsahu náhrady nemajetkovej ujmy v rozsahu 20 až 60 € za deň väzby. Vzhľadom na to súd pre absenciu vykonania výsluchu žalobcu považoval za postačujúce priznať žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy aspoň v minimálnej výške zodpovedajúcej sume 20 € za deň väzby, čo zodpovedá sume 2.700 € (135 dní 20 €/deň), k zaplateniu ktorej zaviazal žalovanú vo výroku I.

59. Vo zvyšku žalovaného nároku prevyšujúceho sumu 2.700 € (t. j. v rozsahu sumy 7.300 €) súd vo výroku * MERGEFORMAT II. žalobu zamietol.

60. Napriek tomu, že súd priznal žalobcovi istinu nároku v tejto časti žaloby aspoň v sume 2.700 €, bolo nedôvodné príslušenstvo v celom žalovanom rozsahu, t. j. v sadzbe 5% ročne zo sumy 10.000 € od 30.01.2018 do zaplatenia a preto v tomto žalovanom rozsahu súd žalobu zamietol vo výroku * MERGEFORMAT II. Rozhodnutia o práve na náhradu nemajetkovej ujmy nie je možné považovať za rozhodnutie deklaratórnej povahy. Keďže ide o konštitutívne rozhodovanie súdu, právnym dôvodom je až samotné rozhodnutie súdu o tom, že sa také právo vzhľadom na okolnosti prípadu priznáva a v určitom rozsahu (v tomto zmysle napr. nález Ústavného súdu, IV. ÚS 72/2019). Skôr než je také rozhodnutie vydané nemôže byť štát v omeškaní. Náhrada nemajetkovej ujmy nie je majetkovou pohľadávkou zo záväzkového právneho vzťahu a jej výška je určená až rozhodnutím súdu. Podľa súdnej praxe povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo 14.03.2012, sp. zn. 6 Cdo 185/2011).

(c) Zhrnutie

61. V súhrnnej skratke, súd žalobcovi priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu sumy 2.700 € a vo zvyšku žalobu zamietol.

62. Podľa § 232 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

63. Trojdňovú lehotu na plnenie určil súd podľa § 232 ods. 3 CSP. Žalovaná nežiadala rozhodnúť o dlhšej lehote na plnenie.

(v) Trovy strán

64. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

65. Podľa § 262 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (ods. 1). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (ods. 2).

66. V súvislosti so sporom žalobcovi vznikli trovy. Úspech strany v spore sa posudzuje porovnaním petitu žaloby a výsledného výroku, t. j. nakoľko žalobca dosiahol to, čoho sa domáhal. Nebyť špecifických okolností, je zrejmé, že žalobca by nebol v celom rozsahu úspešný. Špecifickými okolnosťami v danej veci je, že súd rozhodoval o nároku, ktorý závisel od úvahy súdu a v takýchto prípadoch sa uplatní osobitný režim posudzovania úspechu v konaní. Podľa Ústavného súdu SR súčasná právna úprava nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď

výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne ako podľa doterajšej úpravy (I. ÚS 56/2017). Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca (nález sp. zn. III. ÚS 475/2018, č. 13/2021).

67. Súd preto s poukazom na uvedené závery žalobcovi podľa § 262 ods. 1 CSP priznal vo výroku III. právo na plnú náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1 CSP, pričom táto sa bude posudzovať len z výšky súdom priznaného nároku.

68. O výške náhrady trov konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie do 60 dní po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie na Mestskom súde Bratislava IV do 15 dní odo dňa jeho doručenia. V odvolaní sa okrem toho, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka (vrátane uvedenia spisovej značky konania), čo sa ním sleduje, a podpisu uvedie aj to, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.